

Иван Вазов
Братя Жекови

В една ниска плевня, под тъмната стряха
двамината братя укрили се бяха.
Четата отмина. По-старият брат
от треската хваната, разтреперан, бляд,
лежеше на голо в ръка с револвера
и той рече слабо: „Защо тъй трепера!
Животът отива, във огън горя
Под таз плевня тясна страх ме е да мра...
Ще ми се на воля, в боя, на полето
поне да издъхна и куршум в сърцето.“
Внезапно на двора се чу шум голям
и глас викна гърлест: „Излезте оттам!“

Стопанинът уплашен гости си обади!
Вчера ги прие той, днеска ги предаде.
Защото страхът е бездушен и длеп,
на малките души – съветник свиреп.
Той е дух, що лази. В тъмното ме царство
подлостта братува с тъпото коварство.
И чавек от него е жълт като смин.
И бащата сочи скрития си син,
и майката пуща детето на друма
кат бяга и тихо: „Олекна ми!“ – дума,
и не сеща трепет, ни любов, ни жал,
защото душа и страх е завладял.

Но Михаил Жеков, бърз като вихрушка,
става болен, бледен, грабва своята пушка
и гръмва към двора и вика: „Назад!“
И косата щръкна на по-малкия брат.
И турската паплач изрева: „Удрете!“
И битка се почна между враговете.

Дворът веч трепери в гърмежът, в димът.
И двамата братя до входа стоят
с револвери черни и с мъжко решение
да умрат. Очи им със кръв са налени.
Сърцата им чукат, ръце им треперят
и пращат във купа и ужас, и смърт.

Плявата е мека, на пропуск не дава.
Курушумите удрят кат о скала здрава.
Боят е неравен: двама срещу сто.
Кат рой ястреби над птиче гнездо,
убийците тичат, реват обикалят
плевнята и пушкат, и в прах се повялат
кат кокошки много, що ги лази мор,
и кръвта се лее по шумния двор.
– Огън дайте скоро! – викна Мустафата
и падна: курушумът пръсна му главата.
– Да запалим! – вика смаяната сган.

И в плевнята скоро проникна думан.
Михаил остана корав като камък,
но брат му отслабна пред близкия пламък.
– Да се вдадем, рече, тук ще изгорим!
Страшно ме отравя горещият дим!
Михаил бе страшен. Злобно затрепера:
– Ти не си ми брат бил! – Вдигна револвера
и гръмна в тила му. Братът се простря.
Михаил погледна и рече: – Умря!
И всред гъстий пушек пак рече: – Ще сваря!
Гръмна се в челото и падна в пожара.

И две души бели в грозния плам
фръкнаха към бога свободни, без срам.

1881

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Мартин Митов и Калина Григорова
Ползван източник: „Иван Вазов – Събрани съчинения, т. I – Лирика“, под
редакцията на Георги Цанев, „Български писател“, С. 1955

Публикация:
Иван Вазов
Епопея на забравените
Поеми

Редактор Георги Константинов
Корица, титулка и илюстрации от Тодор Цонев
Художествен редактор Иван Стоилов
Технически редактор Лазар Христов
Коректор Недялка Труфева
Дадена за печат на 5. X. 1961 г.
Излязла от печат на 28. II. 1962 г.
Поръчка № 19. Тираж 35000. Формат 1/32 34/108 Печатни коли 3
„Народна младеж“ – издателство на ЦК на ДКМС
Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“
София 1962

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3852>]